

Täysistunto

Torstai 22.5.2025 klo 16.00—19.56

3. Keskustelualoite Gazan sodasta

Keskustelualoite KA 31/2024 vp

Keskustelu

Puhemies Jussi Halla-aho: Päiväjärjestyksen 3. asiana on ajankohtaiskeskustelu Gazan sodasta. Ajankohtaiskeskustelun avaa keskustelualoitteen ensimmäinen allekirjoittaja, edustaja Mai Kivelä, jonka jälkeen puheenvuoron käyttää ulkoministeri Elina Valtonen. Tämän jälkeen myönnän harkitsemassani järjestyksessä vastauspuheenvuoroja. Vastauspuheenvuorot varataan täysistunnossa V-painikkeella. Keskusteluun osallistuu myös pääministeri Petteri Orpo. Keskusteluun varataan aikaa puolitoista tuntia. — Edustaja Kivelä, viisi minuuttia, olkaa hyvä.

Keskustelu

17.00 **Mai Kivelä vas** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies, kollegat, your excellency, ambassador of Palestine! Haluan antaa ensimmäisenä äänen Gazaan, ja siksi pyysin sieltä viestin. Nämä sanat on kirjoittanut teille pakolaisleiriltä isä, joka on menettänyt kotinsa, poikansa, veljensä, ja pelkästään tällä viikolla 17 hänen sukulaistaan on tapettu: ”Hyvät ystävät, antakaa minun kertoa teille gazalaisten unelmista. Isä toivoo, että saa kerätä poikansa ja tyttärensä jäänteet raunioista päästäkseen hautaamaan heidät. Äiti toivoo, että saa kuolla samaan aikaan lastensa kanssa, ettei joudu suremaan heidän menetystään. Lapset toivovat ruoka-annosta ilman, että heihin tähdätään. Gazalaiset eivät pyydä mahdottomia tai mitään laitonta. Toivomme näkevämme sodan loppuvan, toivomme heräävämme painajaisesta, voivamme palata elämään ilman tappamista ja nälkiintymistä — että rauha palaa.”

Ja gazalainen äiti jatkaa: ”Hyvät Suomen kansanedustajat! Pyydämme, että näette ihmiset numeroiden takana: äidit pitämässä sylissään kuolleita lapsiaan, perheet, jotka on hajotettu, kodit, jotka on poltettu maan tasalle, ja tulevaisuudet, jotka on viety. Pyydämme, että käytätte vaikutusvaltaanne lopettaaksenne tämän sodan, suojellaksenne siviilejä. Teidän äänellänne on väliä, teidän tekonne voi pelastaa henkiä. Älkää kääntäkö selkäänne gazalaisten hädälle. Me emme ole vain tilastoja. Olemme ihmisiä, jotka pyytävät rauhaa ja ihmisarvoa.”

Arvoisa puhemies! Miten voi olla, että koko maailman silmien edessä voi suorittaa kansanmurhaa eikä kukaan oikeasti yritä sitä estää? Miten Israel voi käyttää aseenaan lasten tahallista nälkään näännyttämistä eikä siihen puututa? Sanat eivät riitä kuvaamaan, miten hirveä Gazan tilanne on, miten epäinhimillinen painajainen se on siviileille.

Eduskunnan olisi pitänyt käydä tämä keskustelu jo aikoja sitten, ja hallituksen toimesta. Myös Suomi on osaltaan vastuussa siitä, että Gazan kansanmurhan annetaan jatkua. Israel

Pöytäkirjan asiakohta PTK 55/2025 vp

on jo vuosikymmenien ajan syyllistynyt Palestiinan alueella laittomaan miehitys- ja apartheidpolitiikkaan, jatkuvasti vienyt palestiinalaisten tilaa ja oikeuksia. Nyt Israelin täysin suhteettomat ja ylimitoitettut sotatoimet ovat johtaneet siihen, että Gaza on pommitettu raunioiksi, kuolleiden määrä on vähintään 53 000 ja loukkaantuneiden 120 000. Turvallista paikkaa siviileille ei ole. Humanitäärinen tilanne on täysin katastrofaalinen. Gaza on ollut kaksi kuukautta täyssaarrossa, ja Israel on estänyt kaiken ruuan, lääkkeiden, polttoaineen ja humanitäärisen avun pääsyn Gazaan. Israelin ilmoitus sallia minimimäärä avustuksia on pisara meressä siihen nähden, miten paljon apua tarvitaan.

Samalla tilanne vain pahenee ja Israel kiihdyttää iskujaan. Israel ilmoitti ottavansa haltuun koko Gazan kaistan ja aloitti väestön evakuointimääräykset. Israelin valtiovarainministeri on sanonut, ettei maailma voi pysäyttää Israelia. Ministerin mukaan gazalaiset pakosiirretään kolmansiin maihin. Tämä olisi etninen puhdistus ja rikos ihmisyyttä vastaan. Nyt siis Israelin hallitus ei enää edes yritä peitellä tavoitteitaan ja kokee, ettei muu maailma välitä palestiinalaisista ja heidän tappamisestaan tai aio estää Israelin toimia.

Mutta, hyvät kollegat, maailman on pysäytettävä Israel. Huoli tai symboliset teot eivät riitä, vaan me tarvitaan aitoa painetta ja konkreettisia tekoja Israelia kohtaan. Suomella ja EU:lla on monia konkreettisia keinoja, joilla painostaa. Suomen tulee lopettaa asekauppa Israelin kanssa, vaatia pakotteita Israelin hallinnon edustajille, vaatia EU:n ja Israelin välisen vapaakauppasopimuksen jäädyttämistä ja kovia kauppapakotteita. Kauppa laittomien siirtokuntien kanssa pitää lopettaa, ja Suomen on myös hyödynnettävä kaikki keinot laittoman miehityksen lopettamiseksi sekä kaikkien sotarikollisten saamiseksi oikeuden eteen, oli kyse sitten Hamasista tai Israelista.

Vasemmistoliiton mielestä oikea aika tunnustaa Palestiina on nyt. Suomi on ollut hiljaa ja tekemättä konkreettisia toimia jo aivan liian pitkään, ja passiivisuudella me tuemme Israelin sotarikoksia. Vetoan teihin: meidän on toimittava nyt.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Valtonen, viisi minuuttia, olkaa hyvä.

17.06 Ulkoministeri Elina Valtonen: Arvoisa puhemies! Jokaisella ihmisellä on jakamaton ihmisarvo. YK:n ihmisoikeusjulistukseen on kirjattu, että jokaisella on oikeus elämään, vapauteen ja henkilökohtaiseen turvallisuuteen. Lähi-idässä jo 19 kuukautta jatkuneen sodan seurauksena tämä perustavanlaatuinen oikeus ei toteudu. Sota on aiheuttanut sanoin kuvaamatonta inhimillistä kärsimystä.

58 panttivankia, joista ainakin 20 on Israelin mukaan vielä hengissä, on yhä terroristijärjestö Hamasin hallussa. Gazassa on näinä kuukausina menehtynyt yli 53 000 ihmistä, joista suurin osa on siviilejä ja yli 15 000 lapsia. Israelin yli kaksi kuukautta kestäneen saarron seurauksena Gazan väestö kärsii akuutista ruokaturvan puutteesta. 71 000 alle viisivuotiasta lasta on aliravitsemuksen vaarassa. Hätä on äärimmäinen.

Israel käynnisti sotatoimet Hamasin Israeliin 7. lokakuuta 2023 kohdistaman hyökkäyksen seurauksena. Suomi on korostanut Israelin oikeutta puolustautua kansainvälisen oikeuden rajoissa. Suomi on tuominnut Hamasin terrori-iskut ja vaatinut panttivankien ehdoton vapauttamista. Suomi ei hyväksy terroristista toimintaa. Hamasilla ei tule olla roolia Palestiinan tulevaisuuden rakentamisessa. Olemme mukana EU:n Hamasin vastaisissa pakotteissa ja ajamme EU:n ihmisoikeuspakotejärjestelmän laajentamista.

Arvoisa puhemies! Mikään paha ei oikeuta kansainvälisen oikeuden vastaisia siviilien laajamittaista kärsimystä aiheuttavia toimia, kollektiivista rankaisemista. Suomi on puhu-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 55/2025 vp

nut, ja Suomi on toiminut. Olemme lokakuusta 23 lähtien toistuvasti vedonneet osapuoliin tulitauon, panttivankien välittömän vapauttamisen ja humanitaarisen avun esteettömän pääsyn puolesta. Suomi tukee kansainvälisten itsenäisten ja riippumattomien tuomioistuinten työtä. Kansainvälinen tuomioistuin on määrännyt, että Israelin on tehtävä kaikki voitava estääkseen kansanmurhaan johtavat toimet Gazassa. Määräystä on noudatettava. Suomi vaatii Israelia kantamaan kansainvälisen oikeuden mukaisen vastuunsa ja takaamaan humanitaarisen avun pääsyn Gazaan. Vaadimme Israelia lopettamaan saarron välittömästi.

Humanitaarista apua ei tule politisoida. Nälkä tai ihmisten hätä ei saa koskaan olla väline poliittisten tai sotilaallisten tavoitteiden saavuttamiseksi. Suomi vastustaa yrityksiä muuttaa Gazan kaistan väestöllistä tai alueellista rakennetta. Väestön pakkosiirto on sotarikos. EU käynnisti tällä viikolla Israelin ja EU:n välisen assosiaatiosopimuksen arvioinnin ihmisoikeuksia koskevan pykälän osalta. Suomi antoi tälle tukensa. Vaadimme maanantaina yhdessä 21 muun valtion kanssa Israelia sallimaan avustuskuljetukset Gazaan täysimääräisesti. EU on väkivallattomuuteen sitoutuneen palestiinalaishallinnon pitkäaikainen ja suurin rahallinen tukija. Suomi toimittaa humanitaarista apua Gazaan osana EU:ta ja kahdenvälisesti. Suomi tukee YK:n palestiinalaispakolaisten järjestöä UNRWAA ja on peräänkuuluttanut järjestön toimintaedellytysten turvaamista. YK:n yleiskokouksessa Suomi on vuosikymmenten aikana johdonmukaisesti tukenut palestiinalaisten itsemääräämisoikeutta ja tuominnut Israelin Länsirannalle rakentamat siirtokunnat. Olemme asettaneet EU-pakotteita Israelin väkivaltaisille siirtokuntalaisille.

Tuemme kahden valtion mallia. Sen on täytettävä sekä israelilaisten että palestiinalaisten turvallisuustarpeet, turvattava Israelin olemassaolo ja toteutettava Palestiinan valtio- ja itsemääräämispyrkimykset. Suomi tulee tunnustamaan Palestiinan valtion ajankohtana, jolloin se osana laajempaa kansainvälistä neuvottelupakettia tukee kestävä, kahden valtion malliin johtavaa ratkaisua. Käymme aktiivisesti keskustelua kumppanimaidemme kanssa. Suomella on valmius osallistua Saudi-Arabian ja Ranskan konferenssiin kahden valtion mallin edistämisestä. Järjestäjien mukaan tavoitteena on edistää kahden valtion mallia, jonka ytimessä olisi valtioiden keskinäinen tunnustaminen, tuki Palestiinan hallinnolle, uskottavat turvallisuustakuut sekä israelilaisille että palestiinalaisille ja jälleenrakennustyöt. [Puhemies koputtaa]

Arvoisa puhemies! Suomi on aktiivisesti, johdonmukaisesti ja pitkäjänteisesti edellyttänyt kansainvälisen oikeuden kunnioittamista sekä ajanut kahden valtion mallia.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustajat voivat nyt pyytää minuutin mittaisia vastauspuheenvuoroja painamalla V-painiketta ja nousemalla seisomaan. — Edustaja Tuppurainen, olkaa hyvä.

17.12 Tytti Tuppurainen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Suvereenilla maalla on oikeus puolustautua, terrorismilta pitää voida suojautua, ja Hamasille on oltava rajat, mutta samalla on selvää, että myös puolustussodalla on säännöt. Se, mitä nyt todistamme Israelin äärioikeistolaisen hallituksen toimesta, on jotain sellaista, mitä me kerta kaikkiaan emme voi hyväksyä. Väestön pakkosiirto on sotarikos, ja se meidän täytyy kyetä kansainvälisenä yhteisönä estämään. On hyvin huolestuttavaa, että Yhdysvaltain presidentti Donald Trump on omilla puheillaan lietsonut gazalaisten pakkosiirtoon tavoitteellaan tehdä Gazasta jonkinlainen Riviera. Tämä on irvokasta.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 55/2025 vp

Meidän eurooppalaisten on nyt noustava ja näytettävä, mitä me ajattelemme sivistyksensä ja inhimillisyydestä. Euroopan unionissa on edelleen maita, jotka eivät ole tunnustaneet Palestiinan valtiota. Tässä olisi Suomella, joka lukeutuu niihin maihin, jotka eivät vielä ole tunnustaneet, nyt paikka vaikuttaa, kun Ranska kokoaa Saudi-Arabian kanssa New Yorkin kokoukseen maita, jotka tunnustaisivat puolin Israelin ja puolin Palestiinan. [Puhemies koputtaa] Pääministeri Orpo, eikö Suomi voisi käyttää nyt vaikutusvaltaansa, olla kokoaan suurempi ja näyttää esimerkkiä tunnustamalla Palestiinan?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Saarikko, olkaa hyvä.

17.13 Annika Saarikko kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Eduskuntaryhmämme tukee Suomen ulkopoliittista johtoa ja tämän viikon selkeitä lausuntoja aiheesta. Tämä siviilien kärsimys on saatava loppumaan.

On myös pantava merkille tarkkaan tasavallan presidentin lausunnot liittyen Palestiinan valtion tunnustamiseen. On syytä panna merkille myös ulkoministerin täälläkin toteama toiminnallinen, hyvä aktiivisuus Ranskan tulevan kokouksen osalta, kahden valtion mallia kohti meneminen. On pantava merkille se, että Palestiinan tunnustaminenhan ei ole eduskunnan käsissä vaan ulkopoliittisen johdon käsissä oleva ratkaisu. Mutta mitä on pantava merkille siitä, että maan hallituksen riveissä tästä asiasta näyttää olevan kovin erilaisia näkemyksiä?

Arvoisa puhemies! Todellakin, siviilien kärsimyksen on loputtava. Minua liikutti paljon eteeni juuri viime päivinä tullut Astrid Lindgrenin kirjoitus toisen maailmansodan ajalta. Lindgren kirjoittaa: ”Eikö koko ihmiskunta kerjää juuri sitä rakkautta, äidinrakkautta. Äidit kaikissa maissa — hän ajattelee — yhtykää! Lähettäkää rakkautta koko maapallolle, jotta maan lapset eivät tuhoutuisi.” Tämä viesti on erittäin ajankohtainen tänään.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Haatainen, olkaa hyvä.

17.15 Tuula Haatainen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Suomalaiset seuraavat televisioruutujen äärellä karmeita kuvia lapsista, jotka nääntyvät nälkään. Tätä seuraavat myös meidän tulevat sukupolvemme, lapset, tv-ruutujen äärellä. Nyt suomalaiset odottavat, että meidän hallituksemme, meidän poliittinen johto, johon he luottavat, yksimielisesti lähettää viestin, jossa tehdään kaikki tämän valtavan tragedian lopettamiseksi.

53 000 kuollutta, 120 000 loukkaantunutta, täällä lueteltiin. Nämä ovat numeroita, mutta siellä on yksittäisiä perheitä ja yksittäisiä ihmisiä, jotka menettävät elämänsä. Haluan kuulla hallitukselta nyt selkeän vastauksen: oletteko valmiita tunnustamaan Palestiinan valtion, mikä toisi esiin Suomen tahdon siitä, että me haluamme pitää Palestiinan valtiona ja että sitä ei päästä pyyhkäisemään maan tasalta, niin kuin nyt on käymässä? [Puhemies koputtaa] Pakkosiirrot ovat rikoksia ihmisyyttä vastaan ja vastoin kansainvälistä oikeutta, [Puhemies koputtaa] samoin tämä joukkotuho. Haluan tähän vastauksen.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Diarra, olkaa hyvä.

17.16 Fatim Diarra vihr (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Täällä on puhuttu monta kertaa siitä, että vielä tulee se oikea aika tunnustaa Palestiina, ja pohdin, mikä

Pöytäkirjan asiakohta PTK 55/2025 vp

se oikea aika on. Kuinka monen pitää vielä kuolla, kuinka monen pitää kärsiä. Onko oikea aika sitten, kun koko Gaza on pyyhitty pois maailmankartalta.

Lapsiltakin kysytään koulussa usein, mitä olisit tehnyt toisen maailmansodan aikana, olisitko toisen maailmansodan aikana tehnyt kaikkesi kansanmurhan lopettamiseksi, ja silloin lapsetkin vastaavat: ”Totta kai, olisin tehnyt kaikkeni.” Nyt kysynkin teiltä: tekeekö Suomi tosiaan aivan kaikkensa, että saadaan tämä vastenmielinen ja julma kansanmurha pysäytettyä? — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hiltunen, olkaa hyvä.

17.17 Pia Hiltunen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kansainvälisen oikeuden mukaan väestön pakkosiirtäminen on sotarikos. Käytännössä se on etninen puhdistus, eikä Suomen pidä sulkea silmiään.

Israelin iskut Gazaan ovat surmanneet yli 52 000 palestiinalaista, ja heistä noin 70 prosenttia on naisia ja lapsia. Yli 15 000 lasta on kuollut. Kokonaisia sukupolvia on siis pyyhitty pois ennen kuin ne ovat ehtineet edes kasvaa. Samalla Gazan infra on tuhottu, avun pääsy estetty ja väestö ajettu nälänhädän partaalle. Tämä on järjestelmällistä väkivaltaa siviiliväestöä kohtaan. Se on kansainvälisen oikeuden vastaista ja rikos ihmisyyttä vastaan.

Arvoisa pääministeri ja ulkoministeri, Suomi on ratifioinut YK:n kansanmurhasopimuksen. Meillä on velvollisuus toimia heti, kun kansanmurhan vaara on tiedossa, ja nyt se on. Jokainen kuoleva lapsi on muistutus siitä, että passiivisuus tappaa. Milloin nämä aiemmin luettelemanne toimet konkretisoituvat, jotta tällainen epäinhimillisuus saadaan loppumaan?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Oinas-Panuma, olkaa hyvä.

17.18 Olga Oinas-Panuma kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Gazan tilanne on tosiaan kammottava. Julkista keskustelua seurattaessa on välillä tullut mieleen, että tässä ei pitäisi olla kyse identiteettipoliittisesta oikeisto—vasemmisto-keskustelusta, vaan kyse on inhimillisestä hädästä, ja tämän ei pitäisi olla keskustelu kulttuurisodasta vaan ihan oikeasta sodasta, joka vaikuttaa ennemmin tai myöhemmin koko maailmaan.

Gazassa ihmisiä nälännytetään tällä hetkellä nälkään ja hoidon puutteeseen, ja Israelin suunnittelemat pakkosiirrot ovat, niin kuin täällä on sanottu, sotarikos. Maailman terveysjärjestö arvioi, että kaksi miljoonaa ihmistä kokee pitkittynyttä ruokapulaa ja puoli miljoonaa on nälänhädän partaalla. Siviilien kärsimys pitää saada loppumaan, ja sinne tarvitaan tulitauko, ja vähintä olisi, että humanitaarinen apu menisi myös perille.

Keskustan linja on pitkään ollut kahden valtion malli, ja olenkin kiitollinen siitä, että meidän ulkopoliittinen johto on vihdoin lausunut näistä asioista julkisuuteen ja että tästä asiasta on alettu keskustella. Toivon myös, että hallitus olisi tämän asian suhteen yhtenäisen.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Pekonen, olkaa hyvä.

17.19 Aino-Kaisa Pekonen vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä humanitäärinen tilanne Gazassa on aivan katastrofaalinen. Suomen ja EU:n on lisättävä humanitääristä apua alueelle merkittävästi ja painostettava Israelia päästämään apu myöskin pe-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 55/2025 vp

rille. Tilapäisen avun päästäminen alueelle ei enää riitä, vaan Israelin on päästettävä apua Gazaan nyt riittävästi ja avun on tavoitettava koko se Gazan väestö. Gazasta on tällä hetkellä vaikea enää edes löytää ruokaa. Lähinnä säilykkeitä on jäljellä. Ihmiset, lapset etsivät jopa ruohoa syödäkseen, kun muuta ei ole. Gazan palestiinalaiset, joista puolet on lapsia, kärsivät tästä ruokapulasta ja jopa nälkiintymisestä, ja myöskin hoitotarvikkeet, kirurgiset välineet, lasten antibiootit, kipulääkkeet sekä lääkkeet kroonisiin sairauksiin ovat loppumassa alueella. Arvoisa pääministeri, arvoisa valtioneuvosto, minä vetoan teihin, että te nyt tunnustatte Palestiinan. Minä todella vetoan. [Ben Zyskowicz: Sillähän tämä kauheus loppuu! — Vasemmalta: Hävytöntä, hävytöntä!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Joona Räsänen, olkaa hyvä.

17.20 **Joona Räsänen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Monesti tässä salissa keskustelemme siitä, että Suomen pitää vaikuttaa niihin asioihin, joissa meidän esimerkillä ja tekemisellä voi olla ratkaiseva merkitys. No, nyt juuri siinä asiassa, syntykö Lähi-itään ratkaisu kahden valtion mallin pohjalta, Suomella voi olla halutessaan varsinkin tässä ajassa merkittävä vaikutus. Aivan yhtä lailla kuin me varmasti toivomme, että alueen arabimaat tunnustavat Israelin oikeuden, meidän eurooppalaisten on kysyttävä, miksi me emme tunnustaisi palestiinalaisten oikeuksia. Ja jos nyt käy niin, että todella New Yorkissa päästään eteenpäin, niin eikö nyt Suomen tule olla oikealla puolella historiaa ja tehdä kaikki voitava, että Palestiinan oikeus toteutuu ja heidät tunnustetaan?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Partanen, olkaa hyvä.

17.21 **Karoliina Partanen kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Gazassa tilanne on todella erittäin vaikea ja hälyttävä. Viime viikon uutiset Israelin Gazan-operaation laajentamisesta pysäyttivät todella meistä jokaisen. Lisäksi suunnitelmat pakkosiirroista ovat kansainvälisen oikeuden vastaisia, kuten ulkoministeri täällä tänään totesi.

Tahdon kiittää valtionjohtoa, pääministeriä ja ulkoministeriä, tiiviistä työskentelystä Gazan tilanteen ratkaisemiseksi ja humanitäärisen tilanteen parantamiseksi. Ulkopoliittisella johdolla on ollut Suomessa syksyn 23 jälkeen merkittävä määrä tapaamisia ja puhelinkeskusteluja Israelin ja Palestiinan edustajien kanssa. Näitä yhteydenpitoja jatketaan, ja se on erittäin tärkeää.

On selvää, että humanitääristä apua ei tule politisoida eikä käyttää painostuskeinona missään tilanteessa. On myös selvää, että me teemme kaikkemme, jotta humanitäärinen apu saadaan perille ja siihen ei synny minkäänlaisia katkoksia. Pyytäisin vielä ministeri Valtosta kertaamaan sen, mitä Suomi on tehnyt humanitäärisen avun perille saamiseksi.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kosonen, olkaa hyvä.

17.23 **Hanna Kosonen kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies [Puhemies yskähtää] — herra puhemies, anteeksi. [Naurua] — Rauhannobelisti, presidentti Martti Ahtisaari sanoi jo parikymmentä vuotta sitten, että Israelin konflikti ja alueen kriisi on maailman tärkein ratkaistava kriisi. Ahtisaari oli myös suivaantunut kansainväliselle yhteisölle, ettei selvästikään tahtoa kriisin ratkaisemiseen ole. Rauha on hänen sanojensa mukaan nimenomaan teonsana.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 55/2025 vp

Tämä satoja vuosia jatkunut kostonkierre Lähi-idässä on käsittämätön. Hamas on tietenkin pysäytettävä, ja terroristijärjestöjä vastaan Israel saa puolustautua, mutta edistyksellinen demokratia ei puolustaudu kuten Israel puolustautuu. Kysymys ei ole enää puolustautumisesta vaan yli 50 000 siviilin tappamisesta ja nälkiinnyttämisestä.

Gazan siviilien kärsimyksen on loputtava, ja Israelin on kannettava kansainvälisen oikeuden mukainen vastuunsa ja todellakin taattava humanitäärisen avun perille pääsy.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Juvonen, olkaa hyvä.

17.24 Arja Juvonen ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Koston kierre ylläpitää sotaa, tappamista ja väkivaltaa. Koston kierre ylläpitää konflikteja. Hamas iski vuonna 2023 Israeliin ja tappoi noin 1 200 ihmistä. Nuoria ihmisiä silvottiin ja raiskattiin. Se ei kuitenkaan ole perustelu sille, mitä tällä hetkellä Gazassa tehdään. Siellä tehdään kansanmurhaa.

On erittäin tärkeää, että Suomi tekee kaikkensa edistääkseen rauhan ajatusta ja sitä, että humanitäärisen apu menee läpi. Gazan sodan aikana noin 15 000 lasta on kuollut, ja viime viikolla Gazan terveysministeri kertoi, että 52 lasta on kuollut aliravitsemukseen. Vauvanruoka ei pääse rajoilta läpi. Arvoisa ministeri, mitä me voimme Suomessa vielä tehdä entistäkin pontevammin, että humanitäärisen apu tavoittaa Gazassa lapset ja naiset, jopa rasakaana olevat? Heitä on noin 17 000. He tarvitsevat ruokaa. [Vasemmalta: Tärkeä puheenvuoro!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Tynkkynen, olkaa hyvä.

17.25 Oras Tynkkynen vihr (vastauspuheenvuoro): Kiitos, puhemies! Pääministeri Orpo, edeltävässä keskustelussa kyselytunnilla te sanoitte minuutin puheenvuoron aikana peräti viisi kertaa ”me teemme kaikkemme”. Haluan todella uskoa siihen, koska juuri sitä nyt tarvitaan, mutta pahoin pelkään, että tämä sana ”kaikkemme” uhkaa nyt kokea vähän inflaation, koska hallituksen toimet eivät vaikuta ”kaikelta” ainakaan sanan siinä merkityksessä, kuin itse sen ymmärrän.

Kauppapolitiikka kuuluu Euroopan unionin toimivaltaan, mutta jäsenmailla on muita keinoja asettaa pakotteita ja irtisanoa yhteistyö Israelin kanssa. Suomi voi ja Suomen täytyy käyttää kaikkia niitä keinoja, mitä meillä on Euroopan unionin lisäksi kansallisesti käsissämme. Pyytäisin ulkoministeriä arvioimaan, miten näitä kansallisissa käsissä olevia keinoja voitaisiin vielä nykyistä enemmän käyttää, jotta todella tekisimme kaikkemme.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ledamot Biaudet, varsågod.

17.26 Eva Biaudet r (vastauspuheenvuoro): Herr ordförande! Hallituksen pääministeri ja ulkoministeri, aivan kuten täällä sanottiin, kyselytunnilla ilmoittivat, että on tehtävä kaikki tulitauon aikaansaamiseksi — kiitos siitä. Haluan minäkin todella uskoa tähän lupaukseen.

Nyt on kuitenkin aika lisätä kansainvälistä painetta Israelille. Vahvin signaali on Palestiinan tunnustaminen, muuten se voi olla liian myöhäistä. [Vasemmalta: Kyllä!] Tilanne Gazassa on inhimillisesti aivan kestämätön. Kuolleiden määrää on vaikea edes kuvitella: 54 000 ja 15 000 lasta. Miljoona lasta on traumatisoitunut sodan takia. Ihmisten elämää uhkaavat pommit mutta myös nälänhätä, jollei apua saada perille. Pulaa on ruuasta, vedestä—

Pöytäkirjan asiakohta PTK 55/2025 vp

kin ja sairaalatarvikkeista. YK-järjestöillä ja muilla humanitäärisillä järjestöillä on valmius auttaa. Mikään ei oikeuta kansanmurhaa.

EU:n assosiaatiosopimuksen ihmisoikeusartiklan pikaisen tarkastelun jälkeen meillä pitäisi olla valmius tarvittaessa jäädättää sopimus ja sanktoida kauppa, jollei humanitääristä tilannetta saada ratkaistua. [Puhemies koputtaa]

Nyt on tehtävä siis kaikki, ja vaikka rauhanprosessin tie varmasti on pitkä, [Puhemies koputtaa] niin painetta tulitauon aikaansaamiseksi on lisättävä. Siksi meidän on aika tunnustaa Palestiina valtiona.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Päivi Räsänen, olkaa hyvä.

17.28 **Päivi Räsänen kd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Gazan siviilien sydäntä särkevään kurjuuteen juurisyy on terroristijärjestö Hamas, jonka peruskirjassa vannotaan Israelin tuhoamista ja juutalaisten tappamista. Palestiinalaisten presidentin Abbasin mukaan Hamasiin kytkeytyvät joukkiot ovat ryöstäneet 60 prosenttia avustuskuljetuksista. Hamas piilottelee sairaaloiden, lastentarhojen ja siviilien suojissa ja kohdistaa myös jatkuvasti rakettihyökkäyksiä Israeliin.

Surullisesti palestiinalaisten enemmistö, heidän omien mielipidemittaustensa mukaan, tukee Hamasia. Vain 17 prosenttia edes kannattaa kahden valtion mallia. Valtaosa haluaa yhden kalifaatin joelta merelle.

Hamasin hallitsemaa valtiota ei ole siis mitään edellytyksiä tunnustaa. Sen sijaan kansainvälisen yhteisön, myös Suomen, tulisi kohdistaa voimavarat Hamasin kukistamiseen, Gazan vapauttamiseen ja samalla palestiinalaissiviilien humanitääriseen apuun. Ja toki myös Israelin tulee noudattaa kansainvälistä oikeutta, ja jos sotarikoksia todetaan, [Puhemies koputtaa] syylliset tulee saattaa vastuuseen.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Yrttiaho, olkaa hyvä.

17.29 **Johannes Yrttiaho vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Esteenä sille, miksi Suomi ei ole tunnustanut Palestiinan valtiota, on presidentti Stubb ja hänen erityissuhteensa Yhdysvaltoihin. Stubb ei halua ajautua vastakkain Trumpin kanssa. Yhdysvaltain vaikutus on näkynyt siinä, miten jo presidenttiehdokkaana Stubb vihjasi Venäjän ja Iranin olleen Hamasin iskun takana. Stubb väitti, että nämä maat tukevat suoraan ja epäsuorasti Hamasia kylvääkseen sekasortoa. Jo presidenttiehdokkaana Stubb antoi tukensa Yhdysvaltain ja Britannian iskulle Jemeniä vastaan. Ensimmäisellä työviikollään hän päätti lähettää sotilaita Punaisenmeren pommitusoperaatioon. Toukokuussa 24 Suomi ei tunnustanut Palestiinaa, vaikka Espanja, Irlanti ja Norja tekivät niin. YK:ssa Suomi pidättäytyi äänestämästä tunnustamisen puolesta. Eilen Stubb totesi, että tunnustaminen on ajan kysymys. Arvoisa hallitus, minkä ajan kysymys Palestiinan valtion tunnustaminen on?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kvarnström, olkaa hyvä.

17.30 **Johan Kvarnström sd** (vastauspuheenvuoro): Ärade talman, arvoisa puhemies! Det som sker i Gaza är katastrofalt. Det handlar om massmord på tiotusentals civila, varav en stor del är barn. Det handlar om utsvältning av två miljoner människor. Det handlar om

Pöytäkirjan asiakohta PTK 55/2025 vp

krigsbrott, om brott mot mänskligheten, det handlar om folkmord och etnisk rensning, och då har vi en skyldighet att göra allt vi kan för att stoppa det.

Arvoisa puhemies! Emme voi vedota siihen, että olemme liian pieni maa vaikuttamaan. Meillä on moraalinen velvollisuus tehdä kaikki voitavamme pysäyttääksemme rikokset ihmisyyttä vastaan. Suomen on muun muassa viimeinkin tunnustettava Palestiina. Tasavallan presidentti, pääministeri ja ulkoministeri ovat viime aikoina ottaneet selkeitä kantoja, kiitos niistä. Ongelma on, että puheet eivät vielä muutu teoiksi.

Hyvä pääministeri, voitteko konkretisoida, mihin kaikkiin toimenpiteisiin olette valmiita ryhtymään sotarikosten pysäyttämiseksi?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Fagerström, olkaa hyvä.

17.31 Noora Fagerström kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Gazan humanitaarinen tilanne äärimmäisen vakava. Suomi on pitänyt ja pitää Gazan osalta jatkuvasti esillä keskeisiä vaatimuksiaan, jotka ovat tulitauon takaaminen, humanitaarisen avun perille pääseminen ja panttivankien vapauttaminen.

Kahden valtion malli on ainoa kestävä tie rauhaan — malli, jossa sekä israelilaisten että palestiinalaisten oikeudet ja turvallisuus toteutuvat. Rauhanneuvottelut on käynnistettävä välittömästi kahden valtion mallin pohjalta. Mitä tulee Palestiinan valtion tunnustamiseen, niin ajoitus on tärkeä, jotta se edistää parhaalla mahdollisella tavalla rauhan saavuttamista. Päätöksen on edistettävä konkreettisesti rauhaa. Israelin kannan mukaan yksipuoliset tunnustukset ohittavat neuvottelut, jotka ovat ainoa reitti kestävään ratkaisuun. Israel ei hyväksy valtiota, jossa Hamas Gazassa ei tunnusta Israelin olemassaolon oikeutta ja käyttää väkivaltaa siviilejä kohtaan. Tunnustaminen nähdään tällöin turvallisuusriskinä, jopa paljontona terrorismista. [Puhemies koputtaa] Tunnustaminen ei siis ole täysin ongelmaton, ja ajoitus on sen vuoksi erittäin tärkeää.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Elomaa, olkaa hyvä.

17.33 Ritva Elomaa ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tilanne Gazassa on erittäin vakava. Hamasin lokakuussa 2023 tekemä äärimmäisen julma hyökkäys Israeliin on johtanut väkivallan kierteseen, jonka seurauksena Gazan kaistale on tuhottu käytännössä täydellisesti.

En tiedä, onko siellä enää yhtään ehjää taloa, mutta inhimillinen katastrofi on joka tapauksessa valtava. Hamas olisi halutessaan voinut vapauttaa loput ottamansa panttivangit mutta ei ole tehnyt niin, vaan antaa toiminnallaan Israelille näennäisen oikeutuksen vastatoimien jatkumiseen. Hamasilla on myös valtaa avustuskuljetusten suhteen. Apua on kuitenkin saatava välittömästi perille niille, jotka sitä eniten tarvitsevat, eli etenkin lapsille.

Inhimilliseltä katastrofilta emme voi missään tapauksessa sulkea silmiämme. Erittäin tärkeää on myös muistaa se, että meistä kukaan ei voi täysin varmasti tietää, mitä Gazan kaistaleella juuri nyt tapahtuu. Sieltä ulos tulevat tiedot ovat jommankumman osapuolen propagandan värittämiä. Siviilien tappamisen on kuitenkin loputtava. Humanitaarinen apu on saatava perille välittömästi.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kurvinen, olkaa hyvä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 55/2025 vp

17.34 **Antti Kurvinen kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Mielestäni on täysin selvä asia, että Israelilla on oikeus itsenäisyyteen, vapauteen ja turvallisuuteen, olemassaolon oikeuteen. On kuvottavaa, että Hamas pitää edelleen siviilejä, viattomia ihmisiä, panttivankeina Gazan kaistalla.

Mutta, puhemies, mikään, mitä äsken sanoin, ei oikeuta sitä, että kohdistetaan kollektiivista kosta ja hyökätään siviiliväestön kimppuun tai aiheutetaan humanitäärinen katastrofi ja murhenäytelmä, mikä nyt Gazassa on tällä hetkellä käynnissä. Siviilien kärsimyksen on Gazassa loputtava, ja humanitäärisen avun perillepääsy on varmistettava. On riskinä, että miljoona ihmistä kokee pitkittynyttä ruokapulaa ja puoli miljoonaa ihmistä on nälänhädän partaalla. Tällaista ei voi oikeuttaa yhtään millään asialla, ja me emme voi Suomessa tällaista asiaa hyväksyä. Apu Gazan kaistalle tulee toimittaa ilman välikäsiä suoraan hätästä kärsiville ihmisille. Lisäksi ihmisten pakkosiirtäminen, siviilien pakkosiirtäminen, on täysin laitonta, ja oikeusvaltiona ja demokratiana Suomi ei ikinä tue sellaista laittomuutta.

Kysyisinkin, puhemies, vastaavilta ministereiltä: mitä Suomi voisi vielä enemmän tehdä, [Puhemies koputtaa] että humanitääristä apua saataisiin siviileille Gazaan ja tähän vauvojen hätään ja ruokapulaan saataisiin puututtua?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ledamot Norrback, varsågod.

17.35 **Anders Norrback r** (vastauspuheenvuoro): Tack, ärade talman! Att mänskligheten inte lär sig. När vi diskuterar Palestina och Israel kommer minnesbilder från min barndom, när jag satt framför svartvita tv:n och samma fråga var uppe till diskussion.

Ihmiskunta ei opi. Muistan vielä, kun lapsena istuin television ääressä, ja samat ongelmat, mitä silloin oli, ovat vielä olemassa.

Ärade talman! Det som i alla fall är klart är att vi alla här stöder en tvåstatsmodell, en tvåstatslösning, och det är någonting som vi alla måste arbeta för. Men samtidigt måste vi också se på de akuta krav som vi har. Vi behöver få ett omedelbart eldupphör, vi behöver få in den humanitära hjälpen, det kan inte vara så att man svälter ut individer, och Hamas måste också frige gisslan.

Arvoisa puhemies! On keskusteltu aika paljon siitä, minkälainen prosessi pitäisi olla, että voidaan tunnustaa Palestiina. Minun mielestäni sitä keskustelua on jatkettava, ja se on kylä ajankohtainen. Se täytyy käydä nyt. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitos. — Edustaja Forsgrén, olkaa hyvä.

17.37 **Bella Forsgrén vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Israelin armeija on antanut siviileille evakuointikäskyjä, ei turvaa varten vaan siirtääkseen uudelleen hyökkäyslinjalle. Alueelta on katkaistu humanitäärinen apu, ja nyt kaksi miljoonaa ihmistä näkee nälkää. Pommitukset jatkuvat sairaaloihin ja koteihin, ja yli 50 000 ihmistä on jo kuollut. Israelin hallituksen suunnitelmat Gazan kaistan täydellisestä haltuunotosta ja koko väestön pakkosiirrosta kolmansille maille rikkovat kansainvälistä oikeutta räikeästi. Tämä on sotarikos, ja todistamme tällä hetkellä kansanmurhaa.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 55/2025 vp

Arvoisa hallitus, olen ihmetellyt tämän ajan, missä on Suomen viestinnässä se selkeys. Monet muut Euroopan maat ovat tunnustaneet Palestiinan, vaatineet tiukemmin avun pääsemistä perille ja siviilien suojelua. Olisinkin vielä halunnut kuulla tarkentavaa vastausta siihen, että jos Ruotsi on pystynyt tunnustamaan Palestiinan kymmenen vuotta sitten, viime vuonna Irlanti, Norja ja Espanja, ja nyt Ranska aloittaa prosessin, niin minkä takia me emme ole tässä linjassa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Tanus, olkaa hyvä.

17.38 **Sari Tanus kd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! On järkyttävää, mitä Lähi-idässä tapahtuu. Noilla alueilla, niin Gazassa kuin Israelissakin, kaikilla ihmisillä riippumatta taustasta tai uskonnosta on oikeus tavalliseen rauhanomaiseen elämään ilman terrorismia tai sen pelkoa. On järkyttävää, miten terroristijärjestö Hamas hyökkäsi Israeliin tappaen ja ottaen panttivankeja. Heillä on edelleenkin kymmeniä panttivankeja hallussansa.

Kysymys kuuluu: Onko kansainvälinen yhteisö valmis painostamaan Hamasia niin, että se vapauttaa kaikki panttivangit ja laskee aseensa? Ymmärretäänkö, että Hamasin terroristit taistelevat siviileinä, siviilien keskuudessa, tappaen omaa väestöänsä ja pitäen ihmisiä ihmisuhreina, tällaisina saarekkeina ja, niin kuin sanottu on, estävät myös ruokatarvikkeiden pääsemisen lapsille ja nuorille? [Puhemies koputtaa]

Kysyisin myös: onko ajateltu evakuointia turvallisemmalle alueelle? Tiedän, että monet sieltä haluaisivat lähteä myös vähän kauemmaksi odottamaan rauhallisempia aikoja.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kontula, olkaa hyvä.

17.39 **Anna Kontula vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On toki hyvä, että Suomi saa vihdoinkin kakistettua paheksuntansa Israelin sotarikoksia kohtaan, mutta ongelmana tässä on, että samaan aikaan Suomi jatkaa edelleen sotarikosten rahoitusta asekaupalla Israelin kanssa. Suomelle on kelvannut yhteistyökumppaniksi jopa sellainen israelilainen ase-yhtiö, joka on julkisesti mainostanut tuotteitaan sotarikoksilla testattuna. Jos kansanmurha ei riitä häiritsemään Suomen asebisnestä, onko mitään, mikä riittää? Tämä on nimenomaan Suomen vastuu, koska meidän verrokkimailla ei ole Suomeen verrattavaa ase-yhteistyötä Israelin kanssa. Niin kauan kun raha puhuu toista kieltä, se, että meillä sanotaan, että teemme kaikkemme, ei ole kovin uskottavaa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Lindtman, olkaa hyvä.

17.40 **Antti Lindtman sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ei tahdo löytyä sanoja kuvaamaan sitä kärsimystä, jota Gazassa siviilit tällä hetkellä joutuvat kokemaan. Lapset, jopa vastasyntyneet, nääntyvät, ja vedestä, kaikista tarvikkeista ja lääkkeistä on pulaa. Hamasin terroriteot ovat täysin tuomittavia ja järkyttäviä. Mikään ei kuitenkaan oikeuta tekemään näitä tekoja, joita tällä hetkellä Israel kohdistaa Gazan siviiliväestöä kohtaan. Tämä on se hetki, kun kansainvälisen yhteisön pitää toimia. Arvoisa pääministeri, tämä on se hetki, kun Suomelta pitää lähteä selkeä, yhtenäinen viesti: nämä sotarikokset on tuomitava.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 55/2025 vp

Arvoisa pääministeri, kun tuossa kyselytunnilla hetki sitten sanoitte, että hallituksen viesti on tässä yhteinen, niin samaan aikaan hallituspuolue kristillisdemokraattien puheenjohtaja kertoi Helsingin Sanomissa, [Puhemies koputtaa] että valtionjohdon X-viestit Gazan tilanteesta eivät ole hallituksen kanta. [Vasemmistoliiton ryhmästä: Aikamoista! Mikä on hallituksen kanta?] Suomalaiset odottavat, että te laitatte nyt hallituksen rivit kasaan, [Puhemies koputtaa] jotta Suomi voi tehdä omalta osaltaan kaiken. [Vasemmistoliiton ryhmästä: Uskomatonta!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Sirén, olkaa hyvä.

17.42 **Saara-Sofia Sirén kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä keskustelu on tärkeä käydä. Tilanne Gazassa on todellakin katastrofaalinen. Siellä lapsia kuolee nälkään, ihmiset ovat vailla suojaa, ruokaa ja lääkkeitä, ja lääkkeiden ja ruuan saatavuus ei ole eikä saa olla neuvottelukysymys.

Israelilla on oikeus puolustaa itseään, mutta Israelilla ei ole oikeutta rikkoa kansainvälistä oikeutta. Nyt puhutaan äärimmäisen vakavista rikoksista, sotarikoksista, mahdollisesti jopa rikoksista ihmisyyttä vastaan, ja Suomen niin kuin muidenkin maiden on toimittava tämän mukaisesti.

Kiitos valtiojohdolle, ulkopoliittiselle johdolle ja hallitukselle suorasanaisista viesteistä. Suomi ei ole hiljaa silloin, kun ihmisoikeuksia ja kansainvälistä oikeutta rikotaan. [Aino-Kaisa Pekonen: Viesti ei ole yhtenäinen!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hyrkkö, olkaa hyvä.

17.43 **Saara Hyrkkö vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Jo vuosi sitten saimme kuulla, että Gazassa ei enää synny normaalipainoisia vauvoja. Jo viime syksynä YK lausui, että Israelin toiminta täyttää kansanmurhan tunnusmerkit. On käsittämätöntä, että tiedot kuoleman partaalla olevista vauvoista, pommitusten aiheuttamasta totaalista tuhosta ja toistuvista kansainvälisen oikeuden rikkomuksista ja julkilausutut suunnitelmat sotarikoksista eivät muutu poliittiseksi paineeksi, jolla kansanmurha estetään.

Välillä tuntuu, että meiltä ihmiskuntana on unohtunut, että tämä kaikki tapahtuu ihan oikeille, tavallisille, tunteville ihmisille. Kansainvälinen yhteisö on aivan liian kauan katsonut läpi sormien Israelin palestiinalaisiin kohdistamaa sortoa, kontrollia ja väkivaltaa. Nämä laajenevat laittomat siirtokunnat ovat jo pitkään nakertaneet paitsi palestiinalaisten elinoloja myös kahden valtion mallin edellytyksiä.

Nyt on aivan viimeinen hetki toimia. Palestiina pitää tunnustaa, mutta se ei riitä. Kiitän ulkopoliittista johtoa näistä ulostuloista, [Puhemies koputtaa] mutta kannustan tekemään vielä paljon enemmän. Sanat ovat tärkeitä, mutta ne eivät riitä, kun käsillä on ihmisyyden rappio.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Junnila, olkaa hyvä.

17.44 **Vilhelm Junnila ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies, your excellencies! Gazassa valtaa pitää Hamas eikä palestiinalaishallinto. Siksi tunnustaminen ei liity tähän hetkeen, sillä kahden valtion malli perustuu yhteisymmärrykseen osapuolten välillä ja suhteiden normalisointiin. Palestiinalaiset eivät ole valitettavasti aiemmin suostuneet sopuun.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 55/2025 vp

Siksi tunnustamista ei ole syytä tehdä yksipuolisesti vaan sitoa se kahden valtion mukaiseen rauhanprosessiin. Panttivangitkin tulee vapauttaa. Haluammeko rauhaa vai poliittista julistusta?

On muistettava, ettei Gazassa käydä konventionaalista sodankäyntiä, vaan Hamas piileskelee siviilien keskuudessa, operoi komentokeskuksia kouluissa, moskeijoissa ja sairaaloissa. Tilanne on hyvin vaikea, ja on erittäin traagista, että siitä aiheutuu viattomille kärsimystä. On myös ylilyöntejä, jotka hyvin mahdollisesti ovat humanitäärisen oikeuden vastaisia, ja on selvää, että humanitäärisen tuen tulee jatkua. Koko maata ja sen kansaa ei kuitenkaan tule delegitimoida tilanteessa, joka alkoi Hamasin hyökätessä Gazasta Israeliin. [Puhemies koputtaa]

Arvoisa pääministeri, osa täällä haluaa, että tilanteella on vaikutusta myös Suomen turvallisuuteen. [Puhemies koputtaa] Onko niin, että omat turvallisuusratkaisumme kuitenkin kestävät ulkoisen paineen?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Meriluoto, olkaa hyvä.

17.45 **Laura Meriluoto vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Israel toteuttaa Gazassa hirmutekoja, joille ei näy loppua, päinvastoin. Lääkärit Ilman Rajoja -järjestön työntekijät kertovat aliravitsemusta sairastavien potilaiden määrän kasvaneen Gazassa 32 prosenttia toukokuun ensimmäisen kahden viikon aikana. Järjestön työntekijät kertovat näkevänsä Gazan sairaaloissa yhä enemmän palovammapotilaita, joista suuri osa on lapsia. YK on varoittanut, että 14 000 vauvaa on vaarassa kuolla nälkään, ja nyt voimiensa tunnossa oleva Israel suunnittelee väestön pakkosiirtoa.

Arvoisa pääministeri, tietäessämme kaiken tämän ihmettelen, miten Suomen hallitukselle näyttää olevan edelleen niin äärimmäisen vaikeaa yksimielisesti ja yksiselitteisesti tuomita gazalaisten kansanmurha, saati sitten ryhtyä konkreettisiin toimenpiteisiin Israelin painostamiseksi esimerkiksi kieltämällä Israelin laittomasti miehitetiltä alueilta peräisin olevien tuotteiden maahantuonti tai lopettamalla asekauppa Israelin kanssa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Marttila, olkaa hyvä.

17.47 **Helena Marttila sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Me kansanedustajat olemme saaneet ennennäkemättömän määrän viestejä huolestuneilta kansalaisilta. Niiden viesti on: nyt riittää.

Se ei enää riitä, että Suomi vaatii tulitaukoa Israelin ja Palestiinan välille. Ei riitä, että hallitus vetoaa humanitaarisen avun päästämiseen Gazaan tai että väestön pakkosiirrot pitää lopettaa. Se ei riitä, että vaaditaan panttivankien vapauttamista molemmin puolin. Mikään julkilausuma tai kannanotto ei enää riitä. Ne eivät pysäytä pommeja eivätkä pelasta lapsia nälkäkuolemalta. Me tarvitsemme järeitä, konkreettisia toimia, ja tarvitsemme aidon kansainvälisen yhteisön väliintulon ja painetta Israeliin. Vetoan tässä maan johtoon ja kysynkin vielä ulkoministeriltä tai pääministeriltä: miten Suomi konkreettisesti aikoo luoda tätä painetta?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Valtola, olkaa hyvä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 55/2025 vp

17.48 **Oskari Valtola kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Gazan tilanne on humanitäärisen kärsimyksen mittakaavassa kestämaton. Siviilien kärsimys alueella on saavuttanut sellaiset mittasuhteet, että sitä ei ole mahdollista hyväksyä. Lääkärinä en voi olla ajattelematta lapsia, jotka menehtyvät välttämättömien lääkkeiden puutteen takia, tai perheitä, jotka joutuvat valitsemaan nälänhädän ja epävarmojen pakenemisreittien välillä. Israelilla on kansainvälisen oikeuden mukainen velvollisuus mahdollistaa humanitäärisen avun pääsy sitä tarvitseville alueille. On oikein, että Suomi vaatii tulitaukoa, humanitäärisen avun esteiden purkamista ja kaikkien panttivankien vapautumista. Väestön pakkosiirrot ovat sotarikoksia, eikä kansainvälinen yhteisö voi katsoa niitä läpi sormiensa.

Ratkaisu Gazan kriisiin ei voi perustua väkivallalle vaan kahden valtion mallin mukaisille rauhanomaisille neuvotteluille. Tässä ratkaisussa on huomioitava myös Israelin ja israelilaisten turvallisuus.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Harjanne, olkaa hyvä.

17.49 **Atte Harjanne vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kansanedustajana ja päättäjänä ajattelen, että vastuullani on seurata tilannetta ja sitä, mitä maailmassa tapahtuu. Pienen lapsen isänä se alkaa olemaan toivottoman raskasta. Ajatus tapetuista, nälännytettävistä lapsista ja näiden tietojen lukeminen oikeasti käyvät voimille. Voin vain kuvitella, mikä helveti maan päällä Gazassa on.

Kansanmurha on pysäytettävä. EU, Euroopan unioni, on Israelin merkittävin kauppakumppani. Se tarkoittaa sitä, että Euroopan unionilla on valtaa, ja kun on valtaa, on vastuuta. Suomi on Euroopan unionin jäsenmaana yksi niistä, joiden täytyy tehdä kaikkensa tämän pysäyttämiseksi.

Sen lisäksi Suomi on oma itsenäinen valtionsa, jonka on tehtävä ne päätökset, kaikki se, jotta tämä kansanmurha pysähtyy. Siihen liittyy Palestiinan tunnustaminen. Siihen liittyy se, mistä me hankimme esimerkiksi aseemme ja mitä eettistä vastuuta me näillä päätöksillä kannamme. Siis pyydän: tehkää aidosti kaikkenne.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Garedeu, olkaa hyvä.

17.50 **Kaisa Garedeu ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Mitä tulee tähän kahden valtion malliin, niin se Oslon sopimus, mihin Suomikin on EU-maana sitoutunut, sisältää vaatimuksen, että palestiinalaisosapuoli luopuu terrorismista ja tavoitteestaan tuhota Israel. On täysin utopistista kuvitella, että tämä tultaisiin terroristijärjestö Hamasin kanssa näkemään. Yhtä epärealistista on odottaa, että Palestiinan valtion tunnustaminen johtaisi palestiinalaisten hyvinvointiin. Alue ei täytä mitään valtion tunnusmerkkejä eikä ole 20 vuoden itsehallintonsa aikana osoittanut mitään merkkejä siitä, että Hamas välittäisi oman kansansa hyvinvoinnista. Päinvastoin länsimaiden avustusmiljardeilla on rakennettu tunneleita ja aseistauduttu terrori-iskuja vastaan.

Arvoisa puhemies! Henkilökohtaisesti näen koko kahden valtion mallin täysin mahdottomana. [Puhemies koputtaa] Palestiinan valtion tunnustaminen olisi lahja ja tuki terrorisille. — Kiitos. [Eduskunnasta: Linja sen kuin kirkastuu!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Minja Koskela, olkaa hyvä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 55/2025 vp

17.52 Minja Koskela vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kun kyselytunnilla huomautin, että Suomen ulkopoliittiselta johdolta oltaisiin toivottu kannanottoja jo aiemmin, niin teitä, ulkoministeri Valtonen, hymyilytti — en ymmärrä, miksi. Vasemmistoliitohan esitti tätä Gazasta käytävää ajankohtaiskeskustelua ensimmäisen kerran yli vuosi sitten, ja keskustelu evättiin. Toisen kerran nimiä kerättiin syksyllä, ja vasta nyt tämä keskustelu pidetään. Tämä on aivan liian myöhään, ja minua ei hymyilytä.

Tämä prosessi, jossa keskustelua on lykätty, kuvaa Suomen toimintatapaa suhteessa Israelin toteuttamaan palestiinalaisten kansanmurhaan. Suomi on ollut liian pitkään hiljaa. Suomi voi vielä valita olla historian oikealla puolella. Suomen on tunnustettava Palestiina. Vetoan teihin: toimikaa, jotta palestiinalaisten kärsimys lakkaa. Silmät on avattava nyt.

Samalla haluaisin huomauttaa, että vaikka te, pääministeri Orpo, kyselytunnilla vakuuttitte meille, että hallitus on yhtenäinen, niin nämä puheenvuorot, joita me olemme kuulleet, osoittavat, että hallitus ei ole yhtenäinen. [Puhemies koputtaa] Miten te varmistatte, että Suomen ulkopoliittinen johto pystyy toimimaan tässä tilanteessa, kun tämä on se tilanne, jossa me täällä salissa elämme juuri nyt? [Sanna Antikainen: Jokainen saa kertoa täällä oman mielipiteensä!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Östman, olkaa hyvä.

17.53 Peter Östman kd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Nämä gazalaisten unelmat — se, että saa elää turvassa, haudata lastensa jäänteet, olla vapaana siitä, että sinua tähdätään aseella, ja elää rauhaa — ovat, kuulkaa, samoja unelmia kuin israelilaisten ja juutalaisten unelmat. Isät ja äidit siellä molemmin puolin ansaitsevat sen, että heidän lastensa ei tarvitse pelätä. Panttivankien äidit ja isät eivät edes kaikki tiedä, ovatko heidän lapsensa enää hengissä Hamasin bunkkereissa.

Gazalaisten kärsimys on kauheaa. Siitä ovat ensisijaisesti vastuussa Hamas ja sen terroristit. Samaan aikaan on kauheaa, että kaikkien israelilaisten täytyy pelätä sitä, että heidän kodeillaan, perheillään ja tulevaisuudellaan ei ole väliä, että maailma valitsee heidän sijastaan terrorismin, jonka tavoite on tuhota Israel. [Välihuutoja vasemmalta]

Hamas on saatava vastuuseen, panttivangit on vapautettava, [Puhemies koputtaa] ja Palestiinan tunnustaminen tässä tilanteessa olisi aivan kuin synninpäästön antaminen ilman, että väärintekijä tekisi parannuksen.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Annan nyt viiden minuutin vastauspuheenvuoron ulkoministeri Valtoselle. — Olkaa hyvä.

17.54 Ulkoministeri Elina Valtonen: Arvoisa puhemies! Kiitos hyvästä keskustelusta. — Aloitan ensin tästä edustaja Koskelan väitteestä hymähdyksestä. Se ei niinkään viitanut siihen, ettenkö arvostaisi sitä, että tätä keskustelua käydään eduskunnassa. Tämä ei ole ollut tähänkään asti minun käsissäni, ja hyvä, että käydään. Hymähdin sille väitteelle, että valtionjohto olisi ollut hiljaa. Itse olen tehnyt päivittäin töitä tämän asian parissa 7. loka-kuuta jälkeen, [Vasemmistoliiton ryhmästä: Konkreettiset toimet ovat missä?] ja laitoin tuossa huvikseni ChatGPT:hen kyselyn, että mitä valtionjohto ja esimerkiksi ulkoministeri ovat tästä kysymyksestä lausuneet, niin kyllä sieltä aika kattava lista tulee [Veronika Honkasalo: Lausuminen ei riitä!] — tulen juuri niihin toimiin — paitsi julkisuudessa niin tietenkin kaikissa kokouksissa ja kahdenvälisissä yhteyksissä, joissa toimimme.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 55/2025 vp

Keskityn nyt näihin konkreettisiin toimiin. Täältä tuli ehdotuksia ja ideoita, ja ikävä kyllä — kun itsekin näitä keinoja olen pohtinut paitsi kansallisesta tulokulmasta myös sitten kaikkien meidän yhteistyökuvioiden ja foorumeiden ja järjestöjen kautta, miten voimme vaikuttaa — joko olemme asiat jo tehneet tai sitten se on hankalaa tai jopa mahdotonta.

Ensin mennään näihin kauppapoliittisiin toimiin: No, kauppapoliittiset toimet ovat EU:n yksinomaaisessa toimivallassa. Kansallisesti voimme korkeintaan tukea tai edistää, mutta emme voi yksin päättää. Kaikki toimet vaativat yksimielisyyttä myös näiden esitettyjen talouspakotteiden osalta. Olemme kyenneet asettamaan pakotteita paitsi Hamasille myös väkivaltaisille siirtokuntalaisille, ja nyt olemme esittäneet toiveen, että näitä järjestelmiä voitaisiin laajentaa, koska toimet sitä edellyttävät.

No, sitten tosiaan tuomioistuinlaitos ja kansainvälinen oikeus siltä osin on käyty läpi jo tuossa kyselytunnilla, eli Suomi tosiaan tukee paitsi kaikkea kansainvälisen tuomioistuimen tekemää työtä myös kansainvälisen rikostuomioistuimen tekemää työtä. Vaikka nämä tuomioistuinprosessit ovat todella pitkiä ja voivat kestää jopa vuosia, sieltä on tullut neuvovia lausuntoja, joiden mukaan Suomi on äänestänyt YK:ssa, ja esimerkiksi kansainvälinen tuomioistuin jo yli vuosi sitten edellytti Israelilta toimia, jotta se estää kansanmurhan toteutumisen Gazassa. Suomella ei tosiaan ole omaa pakotelainsäädäntöä. Olemme täysin EU:n piirissä tältäkin osin.

No sitten, mitä tulee kansallisiin toimiin, esimerkiksi edustaja Tynkkynen näitä peräänkuulutti ja usea vetosi sen puolesta, että teemme kaikkemme sen eteen, että humanitaarinen apu saadaan alueelle, ja me toden totta teemme kaikkemme. Suomi on merkittävä humanitaarisen avun antaja paitsi kahdenvälisesti myös esimerkiksi EU:n kautta. Olemme viime kesänäkin Pohjoismaiden ja Baltian maiden kanssa vedonneet siihen, että esimerkiksi UNRWA voisi toimia alueella. Israel on estänyt sen toimintaa jo aikaisemmin. YK:n alaiset järjestöt pystyvät parhaiten toimittamaan apua alueelle, koska niillä on paitsi hyvät logistiikkaketjut myös pitkä kokemus alueelta ja paras asiantuntemus asian toimittamiseen, ja totta kai me avunantajina haluamme pitää huolta siitä, että se apu toden totta menee perille. Viimeksi nyt tiistaina yhdessä 21 muun maan kanssa, jotka antavat humanitaarista apua alueelle, vetosimme Israeliin ja toistimme kaikki vaatimuksemme siitä, että avun on saavutettava kaikki ihmiset alueella.

Sitten poliittisia toimia tosiaan on tehty runsaasti kaikissa järjestöissä ja myös kahdenvälisesti, EU:ssa ja YK:ssa.

Sitten mitä tulee tähän tunnustamiseen, no, tästä käytiin jo keskustelua, mutta Suomi tosiaan on sitoutunut kahden valtion malliin, ja tässäkin käymme päivittäistä vuoropuhelua kumppanimaidemme kanssa, että mitä olisi tässä tilanteessa tehtävissä. Esimerkiksi tällaiset ehdolliset tunnustamiset, eli siis siten, että toden totta pitäisi voida edellyttää — ja me edellyttämme — että terroristeja ei ole hallinnossa mukana, kun puhutaan rauhanomaiseen tulevaisuuteen sitoutumisesta, sillä kahden valtion malli, niin kuin nimikin sanoo, edellyttää sitä, että sen pitää sitoutua turvallisuuteen ja rauhalliseen tulevaisuuteen paitsi palestiinalaisväestön myös Israelin osalta, eli myös Israelin on voitava luottaa siihen, että sen olemassaolo on turvattu ja että siellä ihmiset voivat elää turvallisesti.

Edustaja Hyrkkö viittasi myös tähän, että on tiedetty jo kuukausia sitten. No, Suomi on toiminut jo kuukausien ajan, eli tähän ei toden totta ole herätty tällä viikolla tai viime viikolla, vaan ollaan johdonmukaisesti toimittu kansainvälisen oikeuden puolesta kaiken aikaa.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 55/2025 vp

Ihan viimeisenä sanon sen, että kun me joudumme todistamaan näitä kuvia mediassa, niin se tuo meille kaikille sen olon, minkä ehkä täällä aika monikin edustaja yritti pukea sanoiksi, semmoisen voimattomuuden tunteen, ja sen pohjalta ymmärrän täysin sen, miten suomalaisilla kotisohvilla kansalaiset kokevat tämän tilanteen. [Puhemies koputtaa] Mutta voin vakuuttaa, että Suomen hallitus ja Suomen valtionjohto tekevät kaikkensa sen eteen, että kaikki osapuolet noudattavat kansainvälistä oikeutta ja siviilien, erityisesti lasten, kärsimys saadaan loppumaan.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia, ministeri. — Sitten jatkamme keskustelua. Edustaja Nikkanen, olkaa hyvä.

18.00 **Saku Nikkanen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Olemme tänään kuulleet hallituksen sanoja ja pääministerin todistusta siitä, että he tekevät kaikkensa Gazan tilanteen ratkaisemiseksi. Yhtä lailla kuin on tärkeää, että hallitus toistaa tätä viestiä, on mielestäni todella tärkeää, että me kansanedustajat myös vaadimme ja vahdimme, että hallitus näin myös tosiasiallisesti tekee.

Gazan tilanne on kriisi. Humanitäärinen apu on saatava Gazan alueelle perille viipymättä. Israelin toimesta tapahtuva siviiliväestön nälkään näännyttäminen ei ole hyväksyttävää, eikä se ratkaise konfliktin juurisyytä. Päinvastoin, se syventää tragediää ja jatkaa koston kierrettä.

Ratkaisu on tukea rauhanomaisia palestiinalaistoimijoita, jotka pyrkivät kohti kestäväää rauhaa. Rauha on saatava alueelle viipymättä ja panttivangit palautettava. Terroristijärjestö Hamas on riisuttava aseista. On myös haettava ratkaisua pitkään tavoitteena olleesta kahden valtion mallista, jossa sekä israelilaiset että palestiinalaiset voivat elää omassa valtiossaan rinta rinnan rauhassa ja turvassa.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Seuraavaksi edustaja Hänninen.

18.02 **Juha Hänninen kok** (vastauspuheenvuoro): Kiitoksia, arvoisa puhemies! Suomi on johdonmukaisesti puolustanut kansainvälisen oikeuden kunnioittamista ja humanitaarisen avun esteetöntä pääsyä alueelle. Tilanne alueella kärjistyi, kun terroristijärjestö Hamas raakalaismaisesti hyökkäsi Israeliin syksyllä 2023. Tässä hyökkäyksessä Hamas surmasi lähes 1 200 israelilaista, joista suuri osa oli siviilejä. Lisäksi Hamas vei Gazaan yli 200 panttivankia, joista moni on siellä edelleen.

Olemme vaatineet tulitaukoa, panttivankien vapauttamista ja alueen siviilien suojelemista. Olemme myös vaatineet terroristeja lopettamaan rakettien ja ohjusten ampumisen Israeliin. Se kuitenkin jatkuu. Meidän on pidettävä näistä tavoitteista kiinni. Kansainvälisellä yhteisöllä on velvollisuus estää kansanmurhan mahdollisuus. Myös Suomi on tämän sopimuksen osapuoli. Se velvoittaa meitä toimimaan. — Kiitoksia.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Hopsu.

18.03 **Inka Hopsu vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Surullisen kauan maailma on katsonut sivusta, kun palestiinalaisten oikeuksia on poljettu Israelin toimesta. Pyrkimys sopuisaan naapurivaltioiden eloon ei ole ollut näköpiirissä enää pitkään aikaan, kun

Pöytäkirjan asiakohta PTK 55/2025 vp

sovittuja alueita on vallattu Israelin siirtokunniksi ja nyt Hamasin karmean terrori-iskun jälkeen on sumeilemattomasti tuhottu Gazan aluetta. Mistään sodan säännöistä ei ole piii-tattu.

Silti Suomi tai EU ei ole ollut kykenevä reagoimaan riittävästi edes humanitäärisen avun turvaamiseksi. Suomen ja EU:n on käytettävä kaikkia keinoja humanitäärisen avun väli-neellistämisen ja etnisen puhdistuksen lopettamiseksi. Suomen on tehtävä enemmän. Pa-lestiinan valtion tunnustamisessa pitäisi nyt edetä. Rauhanneuvottelupöytään tarvitaan Pa-lestiina edustamaan palestiinalaisia. Hallituksen sisäisten erimielisyyksien vuoksi olemme riskissä jäädä viimeiseksi Pohjoismaaksi, joka jarruttaa tunnustamista. Suomen ja Euroo-pan pitää olla historian oikealla puolella. On viimeinen hetki toimia.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Antikainen.

18.04 **Sanna Antikainen ps** (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa rouva puhemies! On hyvä muistaa se, mistä kaikki alkoi. Siitä, kun Hamas hyökkäsi, jälleen kerran mutta en-nennäkemättömällä voimalla, Israelia vastaan lokakuun 7. päivä. He kohdistivat iskunsa juuri siviilejä kohtaan. He tappoivat jopa vauvoja, raiskasivat naisia ja tappoivat raa’asti yli tuhat ihmistä, ja he ottivat satoja ihmisiä panttivangeikseen, emmekä tiedä, montako heistä on enää elossa. Hamas haluaa tuhota paitsi Israelin valtion myös juutalaiset kansana. Ku-kaan meistä tässä salissa ei halua yhdenkään siviiliin, saati lapsen, kuolevan sodan vuoksi huolimatta kansallisuudesta tai uskonnosta, mutta Hamas haluaa. Se janoaa juutalaisten verta huolimatta siitä, kuka kyseessä on. Totuus on se, että jos Israel ei puolustaisi itseään ja kansaansa, käynnistyisi Hamasin toimesta ennennäkemätön juutalaisten veren vuodatus.

Samaan aikaan on sanottava, että Israel on varoittanut Gazan siviilejä etukäteen hyök-käyksistä pudottamalla esimerkiksi yli seitsemän miljoonaa lentolehtistä, lähettämällä yli 13 miljoonaa tekstiviestiä, 70 000 puhelua ja 15 miljoonaa automaattiviestiä. [Puhemies koputtaa] Armeija on käyttänyt drooneja, kaiuttimia ja jopa kartoja siviilien evakuoinnin ohjaamiseen. [Puhemies: Aika!] — Anteeksi, saanko kysyä vielä? — Mitä tulee tähän so-taan, niin se loppuisi heti, kun Hamas vapauttaisi kaikki panttivangit ja lopettaisi jatkuvat hyökkäyksensä Israelia vastaan. [Veronika Honkasalo: Puolitoista minuuttia! — Puhe-mies: Aika!] Kysyn pääministeriltä: mitä hallitus on tehnyt ja aikoo tehdä, jotta panttivan-git vapautetaan? — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Edustaja Sarkkinen.

18.06 **Hanna Sarkkinen vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Toisen maail-mansodan jälkeen savuavien raunioiden äärellä ihmiset totesivat, että ei koskaan enää, ja luotiin kansainvälistä oikeutta ja ihmisoikeusnormistoa. Suomelle tämä sääntöperustainen kansainvälinen järjestelmä on ollut tärkeä, ja olemme ankkuroineet ulkopoliitiikkamme sii-hen. Ulkopoliittinen linja mitataan kuitenkin käytännössä.

Kun tekoja katsotaan, näyttää siltä, että Suomi on unohtanut periaatteensa — niin vähän on tehty. Tällä viikolla olemme onneksi kuulleet aiempaa tiukempia lausuntoja valtionjoh-dolta. Sanojen lisäksi tarvitaan kuitenkin nyt tekoja. Palestiinan valtion tunnustaminen vä-littömästi, asekaupan lopettaminen Israelin kanssa ja taloudellisten sanktioiden esittämi-nen Euroopan unionissa on vähintään, mitä Suomi voi tilanteessa tehdä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 55/2025 vp

Hamasin terrori-iskut ovat täysin tuomittavia, mutta ne eivät mitenkään oikeuta Israelin Gazassa toteuttamaa kansanmurhaa, siviilien nälkään näännyttämistä ja etnistä puhdistusta. Suomen on oltava historian oikealla puolella. Tekoja tarvitaan nyt.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Kiuru, Pauli.

18.07 Pauli Kiuru kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kiistatonta on inhimillinen hätä Gazan alueella. Kiistatonta on myös se, että sotarikoksia on tehty molempien osapuolien toimesta. Geneven sopimuksia ei ole noudatettu, siviileille ei tule apua, siviilikohteita käytetään sotilaskohteina, koulujen, synagogien ja sairaaloiden alla on tunneleita ja sotilaitten varusteita. Näin ei saa olla.

Palestiinan tunnustamisen edessä on mielestäni panttivankien vapauttaminen. Myös toisen osapuolen on tunnustettava Israel, ja Hamas on riisuttava aseista.

Asehankinnoista esimerkiksi edustajat Kivelä ja Meriluoto ottivat puheenvuorot, ja minulle jäi hieman epäselväksi, haluatteko asekaupan lopettamista välittömästi [Mai Kivelä: Kyllä!] vai tulevaisuudessa. Jos se lopetetaan välittömästi, menetämme ne rahat, mitä olemme tällä hetkellä Suomen puolustamiseen esimerkiksi Daavidin linko -hankinnan kautta varanneet. [Puhemies koputtaa — Vasemmiston ryhmästä: Ei kannata tukea kansanmurhaa!] Se on meille myös arvokysymys, [Puhemies: Aika!] että puolustamme lapsiamme ja lastenlapsiamme.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Razmyr.

18.09 Nasima Razmyr sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Täällä moni on tänään kysynyt, emmekö ole oppineet historiasta mitään. Israelin hallinto tappaa silmittömästi gazalaisia tällä hetkellä, ja puhutaan etnisestä puhdistuksesta. Länsimaat, mukaan lukien Suomi, kantavat näistä sotarikoksista painavaa, moraalista vastuuta, ja nyt todella on niiden tekojen aika. Jokainen päivä on, arvoisa pääministeri, menetys tässä tilanteessa. Palestiinan valtiota täytyy tunnustaa nyt. Varmasti ymmärrätte tämän itsekkin, ja kun kuuntelette tätä keskustelua, niin valitettavasti hallitus ei ole tässä yhtenäinen eikä yksimielinen. Ette ole olleet riittävän aktiivisia, ja kyllä tässä moni suomalainen pohtii tällä hetkellä, johtuuko se todellakin niistä prosesseista, joita olette kuvailleet tässä tänään kohta puolentoista tunnin ajan, vai johtuuko se aidosti ja oikeasti teidän hallituksenne kokoonpanosta.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Nyt annetaan pääministerille puheenvuoro, kolme minuuttia.

18.10 Pääministeri Petteri Orpo: Arvoisa puhemies! Siviilien tilanne Gazassa on järkyttävä. Se järkyttää ja koskettaa meistä ihan jokaista. [Vasemmistoliiton ryhmästä: Ei näköjään!] — No varmasti koskettaa jokaista se tilanne, mikä siellä on.

Minusta se, mitä on moneen kertaan toistettu, että hallitus tekee kaikkensa, on totta. Minusta ei ole totta se, että me emme yrittäisi vaikuttaa ja me emme tekisi. Minusta on aivan väärin sanoa sieltä, että ulkoministeri hymyilee, kun puhutaan vakavasta asiasta. Ulkoministeri, jos joku, on tehnyt kymmeniä ulkomaanmatkoja, varmaan satoja keskusteluja eri osapuolten kanssa, etsinyt ratkaisuja, neuvotellut ja hakenut apua Gazaan. Minusta on väärin silloin esimerkiksi hänen työtään kohtaan vähätellä sitä tai sanoa, että hän naureskelee.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 55/2025 vp

[Veronika Honkasalo: Se on tosiasia!] Me teemme todellakin kaikkemme. Me olemme toimineet, niin kuin täällä on lukemattomia kertoja kerrottu, niin EU:ssa, YK:ssa kuin kahdenvälisesti, ja näin me tulemme toimimaan jatkossakin. Me teemme kaikkemme.

Mutta ymmärrän sen, että tämä turhauttaa. Valitettavasti vaikka me tekisimme vielä, vielä, vielä enemmän, niin se, kuinka paljon ulkoa voi vaikuttaa esimerkiksi Netanjahun toimintaan, on nähty, ja se on rajallista. Minä todella toivon, että Yhdysvaltain presidentti Trump, jolla on todellista voimaa, asettaa rajoja. [Annika Saarikko: Näin on!] Tämä on aivan oleellista. Ja on se sitten Venäjä tai on se arabimaat, kaikkien maailman maiden pitää kantaa vastuutaan tästä, ja varsinkin niiden, joilla on voimaa vaikuttaa tähän vielä enemmän. [Vasemmistoliiton ryhmästä: EU:lla on!] — Ja kyllä, EU:n pitää pystyä parempaan. Tästä olen samaa mieltä. Itse olen ollut turhautuneena muun muassa huippukokouksissa, joissa EU-maiden näkemyserot tästä ovat valtavia ja riittävän vahvoja EU:n yhteisiä kantoja ei ole pystytty muodostamaan, mutta Suomi on ollut linjakas. Me ollaan vaadittu tulitaukoa. Me haluamme, että se humanitäärinen apu pääsee perille. Me haluamme, että ne panttivangit vapautetaan. On käsittämätöntä, että tämäkin provokaatio jatkuu.

Kahden valtion malli on Suomen linja. Se on Suomen hallituksen linja. [Vasemmistoliiton ryhmästä: Onko näin?] — On. — Se on Suomen hallituksen linja ja se on Suomen pitkä linja, ja se prosessi pitää saada alkuun: humanitäärinen apu, tulitauko, rauhanprosessi, edellytykset kuntoon kahden valtion mallille, panttivankien vapauttaminen, hallinto, jonka kanssa voi keskustella — ei Hamas. Se on ainut kestävä tie, ainut kestävä rauhan tie Lähi-itään, joka takaa sekä Israelin että Palestiinan ja palestiinalaisten rauhan. Tämän eteen täytyy tehdä kaikki mahdollinen, [Vasemmalta: Juuri näin!] ja kyllä, me olemme näissä mukana. [Antti Lindtman: Hallituksen yhtenäisyys!]

Hallitus on seurannut tiiviisti tätä Gazan tilannetta aivan alusta lähtien ja toiminut alusta lähtien. Me olemme tuominneet sen, miten Israel on ylilyönyt oman turvallisuutensa puolustamisen, mikä on johtanut karmeisiin seurauksiin. Ja minä olen ymmärtänyt ja tiedän, etteivät edes Israelissa kaikki itse hyväksy sitä linjaa, jota maan johto tekee, kun se vahingoittaa myös Israelia. Tämä pitäisi Israelissa ymmärtää. Ei voi mennä kohtuuttomuuksiin.

Vielä haluan vastata tähän asekauppakysymykseen: Joudun valitettavasti muistuttamaan siitä, että edellinen hallitus teki nämä kaupat, ja niitä on toteutettu nyt. Totta kai tilanne on juuri tällä hetkellä aivan järkyttävä, mutta en tiedä, kun kuuntelen teidän puheitanne, oliko se perusasetelma jotenkin erilainen, että te, esimerkiksi vasemmistoliitto, pysytte ne silloin hyväksymään. [Vasemmistoliiton ryhmästä: Ei olla hyväksytty!] Tämä on vain sanottava ääneen. Tämä on vain sanottava ääneen, kun tekin sanotte asioita ääneen.

Mutta kaiken kaikkiaan: Vaikka tämä keskustelu kiihtyy, koska on todella kammottavasta asiasta kysymys, niin minä todella toivon — koska uskon siihen, että tässäkin salissa kaikki haluaisivat, että se tappaminen loppuu, nälkään näännyttäminen loppuu ja sotarikokset saadaan loppumaan — että toimitaan yhdessä sen eteen, etsitään ratkaisuja ja toimitaan mahdollisimman yhtenäisesti.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Kokko.

18.14 **Jani Kokko sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kun Inkoon kokoiselle alueelle ehdetaan yli kaksi miljoonaa ihmistä ja siellä ryhdytään taistelemaan, niin on ilmi selvää, että siviilien kärsimys on suunnaton. Että siinä mielessä edustaja Antikaisenkin puheenvuoro siitä, että lentolehtisillä yritetään säästää siviiliuhreja, kuulostaa tällaisessa ti-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 55/2025 vp

lanteessa aika vaatimattomalta tavalta suojella siviilejä, koska minne ne ihmiset siellä In-koon kokoisella alueella menisivät, jossa on pommituksia kaikkialla.

Tämä ei poista sitä, etteikö taistelevilla osapuolilla ole velvollisuus siviilien suojelemiseksi jo ihan kansainvälisten sääntöjen mukaisesti. En tiedä, voimmeko vaatia tätä terrorismiteilta, mutta ainakin alueen ainoana demokratiana toimivalta Israelilta tulee tätä vaatia. Tämä konfliktin kierre ja oikeastaan se ylisuhteutettu voima, mitä Israel tällä hetkellä käyttää, entisestään pahentaa sitä vuosikymmeniä jatkunutta väkivallan kierrettä tilanteessa, jossa enemmänkin pitäisi siellä alueella kyetä luomaan palestiinalaisille toivoa paremmasta tulevaisuudesta irtaantua siitä terrorismista. Yksi tällainen keino voisi olla se, että kansainvälisesti ajetaan Palestiinan valtion itsenäisyyden tunnustamista.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Virta.

18.16 Sofia Virta vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Jotta kenellekään siellä laidalla ei jää epäselväksi: tässä salissa taatusti kukaan ei hyväksy terrorismia. Mutta täytyy sanoa, että niinä hetkinä hävettää Suomen puolesta, kun sieltä kuuluu puheenvuoroja, joissa sivuutetaan se totuus, se hätä, jota tänään siellä kokevat vanhemmat, jotka kuulevat viimeisen kerran lapsensa itkun loppuvan, koska he ovat pommitusten kohteena, koska heillä ei ole paikkaa, mihin paeta.

Kiitos pääministerille ja kiitos ulkoministerille niistä ryhdikkäistä kannoista, joita olemme tänään kuulleet. Meille suomalaisille on luvattu, että tämä hallitus tekee kaikkensa. Sitä ei ole vielä nähty, kaikkea ei ole vielä tehty. Nyt on oikea aika tunnustaa Palestiinan valtio. Nyt on oikea aika käynnistää työ riippuvuuksien katkaisemiseksi Israelista, jotta uusia asekauppoja ei enää tehdä, koska se lupaus ei ole mitään, jollei se mene loppuun asti konkreettiaan.

Toivoisin, että jokainen hallituksen jäsen miettii, voisivatko he antaa sen lupauksen sille nälkään nääntyvälle lapselle, että me teemme täällä kaikkemme, jotta hänen henkensä säästyisi. [Puhemies koputtaa] Minä uskon, että hallituksessa on puolueita, jotka näin tekisivät, mutta toivon, että perussuomalaiset ja kristillisdemokraatit eivät ole jarruna sille, että Suomi tekisi kaikkensa. [Päivi Räsänen: Mitä se tunnustaminen auttaa?]

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Saarikko.

18.17 Annika Saarikko kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Aiemmassa puheenvuorossa totesin, että ovat merkille pantavia erityisesti nyt tasavallan presidentin ja ulkoministerin puheenvuorot Palestiinan tunnustamiseen liittyen, mutta sitten samalla myös ajattelen, että me jollain tavalla ehkä poliittisesti päästämme itsemme helpolla, jos kilpistämme tämän järkyttävän, ihmisyyttä loukkaavan tilanteen Gazassa kysymykseksi Palestiinan tunnustaminen, kyllä vai ei. Tämä on jotain paljon vielä enemmän.

Me kierrämme myös sitä vaikeaa tosiasiaa, että muutoinkin, ei vain Gazan tilanteessa vaan laajemminkin, monenkeskinen globaali yhteistyö on vaikeuksissa. Kuka antaa sille arvon, ja onko sillä aitoa mandaattia toimia? Mikä on YK:n rooli tässä kriisissä? Kykeneekö EU asettamaan aidosti pakotteita, kauppapoliittisia rajoitteita? Kykeneekö EU olemaan tässä yhtenäinen länsi, ja mikä on sen viesti Israelille, joka haluaa olla osa länttä ja edistysellinen demokratia eikä käyttäydy oikein sinne päinkään tänään? Minusta tämä kaikki

Pöytäkirjan asiakohta PTK 55/2025 vp

pohjaa myös analyyttistä arviota siitä, mikä on monenkeskisen yhteistyön rooli [Puhemies koputtaa] ja mikä on YK:n asema, ja tässä Suomen pitää myös olla hyvin, hyvin vahva.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Zyskowicz.

18.18 Ben Zyskowicz kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Gazan sodan aloitti terroristijärjestö Hamasin lokakuussa 23 tekemä julma terrorihyökkäys Israeliin. Hamas murhasi ja raiskasi ja otti panttivankeja. Tämä terrori-isku ei tietenkään tapahtunut tyhjiössä, mutta Gazan kymmenettuhannet siviiliuhrit ja meidän silmien edessä nyt oleva humanitaarinen kriisi ovat seuraus Hamasin hyökkäyksestä, ja panttivangit ovat vieläkin vapauttamatta.

Hamasin syyllisyys sotaan ei kuitenkaan oikeuta sitä, mitä Israel nyt tekee. Israelin on jatkettava tulitaukoa ja päästettävä välittömästi humanitaarinen apu perille. Israelin äärioikeiston pyrkimykset Gazan väestön pakko siirrosta ovat täysin tuomittavia.

Hamasin vallan ja toimintakyvyn tuhoaminen on hyväksyttävä tavoite. Gazaan ei kuitenkaan pidä tulla Israelin miehitystä vaan sellainen palestiinalaishallinto, joka ei tee eikä salli hyökkäyksiä Israeliin.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Lindtman.

18.19 Antti Lindtman sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Valitettavasti pääministeri joutui ilmeisesti virkatehtävien vuoksi lähtemään. Kun tässä tilanteessa on tärkeää, että maat toimivat nyt selkeästi ja johdonmukaisesti ja pystyvät johdonmukaiseen Gaza-politiikkaan ja -linjauksiin, olisin vain kiinnittänyt huomiota seuraavaan: Kun valtiijohto ja ulkopoliittinen johto lähetti maanantaina nämä viestit, joissa selvästi tuomittiin Israelin toimet, ja tämän jälkeen pääministeri vakuutti, että tämä on koko hallituksen linja ja tänään vielä kyselytunnilla pääministeri totesi, että tässä on kyse koko hallituksen linjasta tai nämä viestit ovat yhteisiä, niin nyt yhden hallituspuolueen puheenjohtaja on kertonut, että nämä viestit eivät ole koko hallituksen kanta. Onhan tämä surullinen tilanne Suomen Lähi-itä-politiikan ja Gaza-politiikan kannalta erityisesti tässä tilanteessa.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Mikkonen, Anna-Kristiina.

18.21 Anna-Kristiina Mikkonen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Pommit ja ohjukset viuhuvat, nälkä kurnii ja tappaa. Israelin sotatoimien vuoksi yli 50 000 palestiinalaista on kuollut, joista 70 prosenttia on naisia ja lapsia, mikä kertoo siviileihin kohdistuvasta systemaattisesta väkivallasta. Terrorismia ei voi torjua pudottamalla pommeja siviilien päälle. Jokainen kuollut lapsi lisää vihaa. Juuri tämä kärsimys ruokkii tulevia terroristiryhmiä. Väkivalta synnyttää lisää väkivaltaa. Kansanmurha on lopetettava.

Meidän on yhtenäisinä seisottava vaatimuksissamme. Tarvitaan välitön tulitauko ja jäljellä olevien panttivankien vapauttaminen. Humanitaarisen avun tulee päästä Gazaan. Meidän on otettava askelia kohti kahden valtion ratkaisua, jossa sekä Israel että Palestiina tunnustavat toistensa oikeuden olemassaoloon. Suomen on oltava historian oikealla puolella.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Mäenpää.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 55/2025 vp

18.22 **Juha Mäenpää ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies, hyvät naiset ja miehet! Jos Hamas laskisi nyt aseet, tulisi rauha Gazan kansalaisille. [Sanna Antikainen: Tämä on totta!] Jos Israel laskisi nyt aseet, tulisi kansanmurha Israelin kansalle. [Sanna Antikainen: Tämäkin on totta!]

Arvoisa puhemies! Tämä oli se, mitä halusin sanoa, mutta vielä kun vasen laita puhuu asekaupoista Israelin kanssa: Ne aseet ovat maailman parhaita. Niitä ostetaan nyt ja niitä ostetaan jatkossakin, jotta emme ikinä joudu samaan asemaan, missä Gaza nyt on.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Räsänen, Päivi.

18.23 **Päivi Räsänen kd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Ihmettelen kylä ennen kaikkea vasemmistopuolueiden sinisilmäisyyttä, kun te vaaditte välitöntä Palestiinan tunnustamista. Mitä se on auttanut, että esimerkiksi Ruotsi on tunnustanut Palestiinan jo kymmenen vuotta sitten? [Anna Kontula: Onko siitä ollut jotakin haittaa?] Tunnustaminen ei olisi tässä tilanteessa askel rauhaan tai ratkaisu nälkää näkeville lapsille, vaan se olisi palkinto ääriliikkeille. On kyllä aika järkyttävää, että 75 prosenttia palestiinalaisista kertoo kannattavansa tätä ääriliike Hamasia. Hamasin peruskirjassa todetaan, että Israelilla ei ole oikeutta valtion olemassaoloon ja ratkaisu on jihad eli aseellinen taistelu. Tämän peruskirjan mukaan ei edes hyväksytty rauhanaloitteita ja -neuvotteluita. Ajattelen, että samalla tavalla kuin kansainvälinen yhteisö toimi yhtenäisesti Isis-järjestön kalifaatin kukistamiseksi, meidän tulisi toimia nyt, jotta Hamas saataisiin pois vallasta ja rauha sinne alueelle.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Mäkinen.

18.24 **Riitta Mäkinen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Hamasin terrori-iskut ovat ehdottomasti tuomittavia sotarikoksia, mutta kansainvälinen oikeus on selvä. Kollektiivinen siviileihin kohdistuva rankaisu on kielletty, ja juuri siitä on nyt kysymys, kun sotaa käydään nälkiinnyttämällä lapsia. Israelin päätös vallata saartamansa Gaza ja tyhjentää se siviileistä on yksiselitteisesti sotarikos. Käynnissä on etninen puhdistus, eivätkä Suomi ja Eurooppa voi sulkea siltä silmiään. Vain vahva lännen painostus vaikuttaa. On selvää, että tarvitaan vahvoja sanktioita ja taloudellisia pakotteita, ja odotan myös pääministeriltä lupautusta siitä, että Suomi on valmis myös vastaanottamaan ja hoitamaan haa-voittuneita lapsia.

Mutta rauhaa ei saavuteta ilman kahden valtion mallia. Pääministerille ja hallitukselle kysymykseni kuuluu: Onko Suomi valmis ilmoittamaan tukensa tälle prosessille New Yorkissa? Olemmeko me historian oikealla puolella? Se on nyt aivan avainkysymys.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Furuholm.

18.25 **Timo Furuholm vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kahden alakoululaisen isänä olen monta kertaa kysynyt, miksi syyttömät lapset ovat joutuneet kohtaamaan päivittäin puolentoista vuoden ajan äärimmäistä pahuutta ja kärsimystä Gazassa. Henkensä, raajansa, läheisensä menettäneitä lapsia, aliravittuja vauvoja — kaikkea tätä on todellisuus Gazan kaistalla, kun Israel on päättänyt kostaa ja murhata Palestiinan kansaa. [Ben Zyskowicz: Kai kerroitte Hamasista?] Lasten suojeleminen on jokaisen poliitikon

Pöytäkirjan asiakohta PTK 55/2025 vp

tehtävä. Arvopohjaansa mainostavat länsimaat ovat kuitenkin valinneet hiljaisuuden. Vaakakupissa painavat enemmän kansainväliset suhteet.

Arvoisa rouva puhemies! Gazalaisilla lapsilla pitäisi olla sama oikeus elämään kuin vaikka minun lapsillani. Ikävä kyllä en ole ihan varma, ajattelevatko kaikki hallituspuolueet näin. Ehkä ministeri Adlercreutz voi kommentoida.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Otetaan vielä kaksi puheenvuoroa ja sen jälkeen sitten vielä ministerin loppupuheenvuoro. Edustajat Jäntti ja Gebhard. — Jäntti.

18.26 Aleksi Jäntti kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Gazan tilanne on äärimmäisen vakava. Israelilla on ollut ja on edelleen oikeus puolustaa itseään. Nähdyt toimet ovat kuitenkin täysin ylimitoitettuja. Oikeus itsepuolustukseen ei oikeuta sotarikoksia, kansanmurhaa tai rikoksia ihmisyyttä vastaan.

Suomen on puolustettava kansainvälistä oikeutta kaikissa tilanteissa. Emme voi sulkea silmiämme väestön pakkosiirroilta tai hyväksyä sitä, että ruoka ja lääkkeet muuttuvat neuvotteluvalteiksi. Humanitaarista apua ei tule koskaan politisoida. Suomen valtiojohto on toistuvasti ja johdonmukaisesti vaatinut välitöntä tulitaukoa, kaikkien panttivankien vapauttamista, humanitaarisen avun esteetöntä pääsyä alueelle sekä pysyvän rauhan tavoittelua kahden valtion malliin pohjaten.

Ensimmäinen askel siihen suuntaan, mitä Gazassa nähdään, on epäkunnioittava käytös toisia kohtaan.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Gebhard.

18.28 Elisa Gebhard sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Silmiemme edessä tapahtuu kansanmurha, ja oikea aika tehdä kaikkensa Gazan siviilien puolesta olisi ollut jo kuukausia sitten. Nyt olemme tilanteessa, jossa lapset nälkään, julkinen infrastruktuuri kouluja ja sairaaloita myöten on tuhottu ja Israel aikoo toteuttaa gazalaisten pakkosiirtoja. Siksi aika tunnustaa Palestiinan valtio on juuri nyt, ja hallituksen on korkea aika myös koota rivinsä tässä asiassa.

Tein viime keväänä toimenpidealoitteen siitä, että Suomen täytyy osallistua Gazan siviilien potilasevakuointeihin, kuten myös ukrainalaisia on autettu tuomalla ihmisiä tänne sairaalahoitoon. Tämä olisi ollut erityisen tärkeää, kun Gazan terveydenhuoltojärjestelmä on ollut jo pitkään romahtaneena.

Arvoisa hallitus, vieläkään ei ole liian myöhäistä. Suomi voi vielä tehdä kaikkensa.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Otetaan vielä aloitteen ensimmäinen allekirjoittaja edustaja Kivelä, Mai, ja sitten ministeri.

18.29 Mai Kivelä vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Suomalaisten viesti niin yhteydenotoissa kuin mielenosoituksissa on järkytys siitä, kuinka Suomi katsoo vierestä palestiinalaisten kansanmurhaa. [Ben Zyskowiec: Ei katso!] He haluavat tietää, kuten minäkin haluan, milloin Suomen symboliset tuomitsemiset muuttuvat oikeasti vaikuttaviksi teoiksi. Suomi sanoo noudattavansa kansainvälistä oikeutta, mutta ei oikeutta puolusteta juhlapuheissa vaan teoilla. Ulkoministerin läpikäymät toimet nyt ovat minimitaso tässä ti-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 55/2025 vp

lanteessa, taso, jossa rima on lattialla, ja samalla unohdetaan asekauppa ja muu kauppa, jotka iloisesti jatkuvat. Jopa Palestiinan tunnustaminen tuntuu olevan liikaa pyydetty.

Kiinnostaisi tietää, kuinka hallitus on arvioinut riskiä siitä, että Suomen voidaan katsoa olevan syyllinen kansanmurhan estämisen velvoitteen rikkomiseen. Tämän käsittelyn tarkoitus oli saada aitoja toimia hallitukselta, ja ajattelen, että kyllä kansainvälinen paine on se, joka voi nämä hirmuteot pysäyttää. Eli toivon, etteivät nämä keskustelut ja nämä lupaukset tehdä kaikkemme olleet tyhjiä sanoja. Peräänkuulutan: tehkää enemmän.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Sitten ministeri Adlercreutz, kolme minuuttia.

18.30 Opetusministeri Anders Adlercreutz: Arvoisa puhemies, ärade talman! Kiitos tästä keskustelusta. Keskustelu oli tarpeellinen. Aihe ei ole helpoimmasta päästä, mutta samaan aikaan huomaa varsin suuren yhteisymmärryksen tässä salissa siitä, että kukaan ei puolusta Hamasin hyökkäystä ja kukaan ei puolusta sitä, että lapset ovat tässä asemassa Gazassa, että Gazaa käytännössä tuhoetaan parhaillaan. Tuntuu, että suurin osa täällä on hallituksen linjan eli kahden valtion edistämisen kannalla. Sekin on hyvä asia. Vaikeasta asiasta meillä on suuri yhteisymmärrys.

Tavoittelemme kahden valtion mallia, jossa — ihan kuten edustaja Zyskowicz sanoi — on kaksi valtiota, jotka eivät hyökkää toisiaan vastaan. Ja ihan kuten edustaja Mikkonen sanoi, niin tässä ollaan väkivallan kierteessä. Väkipolta synnyttää väkivaltaa. Kaikki tapahtumat ovat jollain tasolla seurausta edellisestä, ja jos haluamme rakentaa sellaisen Lähi-idän, jossa kahden valtion malli joskus on todellisuutta, niin tämä kierre on pysäytettävä, jotta syntyisi se sukupolvi, joka haluaa elää sovussa naapurinsa kanssa.

Suomen linja tässä asiassa on selvä. Se lausuttiin viimeksi alkuvuodesta. Vaadimme panttivankien vapauttamista, vaadimme humanitäärisen avun pääsemistä perille, vaaditaan sitä, että syntyy tulitauko. Edistämme sitä, että pääsemme jossain vaiheessa sellaiseen ratkaisuun, jossa meillä on kaksi toinen toisensa olemassaoloa tukevaa ja hyväksyttävää valtiota, ja sen eteen teemme, kuten pääministerikin tässä toistuvasti on sanonut, kaikkemme. — Kiitoksia.

Keskustelu päättyi.

Asian käsittely päättyi.